

2.10.2023

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Moldovan edistymisestä matkalla kohti EU-jäsenyyttä
(2023/2838(RSP))

**Viola von Cramon-Taubadel, Markéta Gregorová, Ignazio Corrao, Jakop
G. Dalunde, Alice Kuhnke, Pär Holmgren, Malte Gallée, Francisco
Guerreiro, Bronis Ropé, Nicolae Ștefănuță, Tineke Strik**
Verts/ALE-ryhmän puolesta

**Euroopan parlamentin päätöslauselma Moldovan edistymisestä matkalla kohti EU-jäsenyyttä
(2023/2838(RSP))**

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Moldovasta,
 - ottaa huomioon 23. kesäkuuta 2022 annetun Eurooppa-neuvoston päätöksen EU:n ehdokasmaan aseman myöntämisestä Moldovan tasavallalle,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Moldovan tasavallan välisen assosiaatiosopimuksen¹,
 - ottaa huomioon 22. elokuuta 2022 annetun EU:n ja Moldovan tasavallan päivitetyn assosiaatio-ohjelman vuosiksi 2021–2027,
 - ottaa huomioon 23. maaliskuuta 2023 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät, joiden mukaan EU antaa edelleen kaikkea asiaankuuluvaa tukea Moldovan tasavallalle,
 - ottaa huomioon kesäkuussa 2023 hyväksytyn EU:n ja Moldovan välisen ensisijaisen toimintasuunnitelman,
 - ottaa huomioon komission 28. kesäkuuta 2023 esittämän Moldovan tasavallan tukipaketin,
 - ottaa huomioon 22. kesäkuuta 2023 esitetyn komission suullisen tilannekatsauksen laajentumisesta,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Eurooppa-neuvosto päätti 23. kesäkuuta 2022 myöntää Moldovan tasavallalle EU:n ehdokasmaan aseman edellyttäen, että Moldova toteuttaa yhdeksän toimea, jotka koskevat muun muassa oikeusalan uudistamista, korruption torjuntaa ja oligarkkien vallan rajoittamista;
- B. ottaa huomioon, että komissio esitti 28. kesäkuuta 2023 Moldovan tasavallalle tarkoitetun tukipaketin, jolla puututaan Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan vaikutuksiin ja pyritään tuomaan Moldova lähemmäs EU:ta;
- C. ottaa huomioon, että kesäkuussa 2023 hyväksyttiin myös EU:n ja Moldovan välinen ensisijainen toimintasuunnitelma, joka toimii etenemissuunnitelmana EU:n ja Moldovan välisen pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppa-alueen täysimääräiselle täytäntönnäpönnölle ja Moldovan yhdentymiselle EU:n sisämarkkinoihin vuosille 2023–2024 yhdessä sovittujen tavoitteiden mukaisesti;

¹ EUVL L 260, 30.8.2014, s. 4.

- D. ottaa huomioon, että komission jäsenvaltioille kesäkuun 2023 lopussa esittämässä laajentumista koskeneessa suullisessa tilannekatsauksessa tunnustettiin Moldovan edistyminen ja katsottiin, että yhdeksästä edellytyksestä se on täyttänyt kaikilta osin kolme;
- E. ottaa huomioon, että komissio esittää arvion maan uudistusprosessista EU:n laajentumispaketissa marraskuun 2023 alkuun mennessä;
- F. ottaa huomioon, että Venäjän federaatio jatkaa pyrkimyksiään horjuttaa Moldovan vakautta ja yrittää suistaa sen pois demokraattisen Euroopan polulta; toteaa Moldovan, Ukrainan ja Yhdysvaltojen vahvistaneen, että tiedustelutietojen mukaan Venäjällä on Moldovassa jatkuvia pyrkimyksiä horjuttaa maan vakautta ja että sen lopullisena tavoitteena on korvata maan nykyinen hallitus venäläismielisellä hallinnolla, mukaan lukien järjestämällä hallituksen vastaisia mielenosoituksia ja maksamalla ihmisille niihin osallistumisesta;
- G. toteaa, että Venäjän federaatio käyttää edelleen maakaasua ja muita luonnonvaroja vakauden horjuttamisen ja poliittisen kiristyksen välineenä ja että se on esittänyt kyseenalaisia vaatimuksia, jotka Moldovan hallitus on torjunut;
- H. ottaa huomioon, että kesäkuussa 2023 Moldovassa oli noin 110 000 ukrainalaispakolaista (joiden osuus maan koko väestöstä on yli 4,5 prosenttia); toteaa, että Moldovassa on tällä hetkellä henkeä kohti enemmän ukrainalaispakolaisia kuin missään muussa maassa;
1. antaa tunnustusta Moldovan hallituksen pyrkimyksille panna täytäntöön tarvittavat uudistukset, jotka on esitetty Eurooppa-neuvoston vuonna 2022 antamassa päätöksessä vahvistetuissa yhdeksässä toimesta, sekä muut uudistukset, joita tarvitaan sen edetessä kohti EU-jäsenyyttä;
 2. pitää lisäksi myönteisenä laajemman assosiaatiosopimuksen / pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppa-alueen täytäntöönpanoa, myös demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien osalta; panee tyytyväisenä merkille kesäkuussa 2023 esitellyn EU:n ja Moldovan välisen ensisijaisen toimintasuunnitelman, jonka on määrä toimia etenemissuunnitelmana EU:n ja Moldovan välisen pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppa-alueen täysimääräiselle täytäntöönpanolle ja Moldovan yhdentymiselle EU:n sisämarkkinoihin vuosille 2023–2024 yhdessä sovittujen tavoitteiden mukaisesti;
 3. pitää myönteisenä komission päätöstä sisällyttää verkkovierailut EU:n ja Moldovan assosiaatiosopimukseen, jotta EU:hun saapuvat moldovalaismatkustajat voivat käyttää matkapuhelimiaan samoin hintaehdoin kuin kotimaassaan ja jotta EU:sta tulevilla matkustajilla on samat oikeudet vieraillessaan Moldovassa;
 4. pitää myönteisenä Eurooppa-neuvoston kesäkuussa 2023 julkaisemaa Moldovaa koskevaa tukipakettia, jonka täytäntöönpanosta vastaa komissio; suhtautuu myönteisesti Moldovalle myönnettyyn suoraan budjettitukeen, tieliikenteen vapauttamiseen ja seitsemän maataloustuotteen kaupan väliaikaiseen vapauttamiseen EU:n kanssa kesäkuuhun 2024 asti;
 5. odottaa mielenkiinnolla EU:n laajentumispaketin julkaisemista marraskuun alkuun

mennessä; kehottaa jäsenvaltioita luomaan poliittista tahtoa, jolla vauhditetaan uudelleen laajentumisprosessia Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 49 artiklan mukaisesti ansioihin perustuvan prosessin alkuna, sekä lunastamaan lupauksensa konkreettisilla myönteisillä toimilla unionin jäsenyyteen pyrkivien ja unionin jäsenyyden ansaitsevien maiden liittymisprosessissa;

6. pitää myönteisenä, että komission suullisen tilannekatsauksen mukaan oikeuslaitoksen uudistamista, kansalaisyhteiskunnan osallistumista ja sukupuolten tasa-arvoa koskevat vaatimukset on täytetty;
7. kannustaa Moldovaa vauhdittamaan edistymistään muiden toimien täytäntöönpanossa ja keskittymään korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan sekä julkishallinnon uudistuksiin;
8. kehottaa Moldovan hallitusta kutsumaan kansalaisyhteiskunnan edustajia myös osallistumaan 35 työryhmään, jotka vastaavat EU-jäsenyysneuvottelujen luvuista käytävistä neuvotteluista, ja tehostamaan yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa, jotta maata voidaan auttaa etenemään kohti EU-jäsenyyttä;
9. onnittelee Moldovaa kesäkuussa 2023 pidetyn Euroopan poliittisen yhteisön huippukokouksen onnistuneista järjestelyistä;
10. kehottaa komissiota vastaamaan asianmukaisesti Moldovan tuoreesta ehdokasmaan asemasta johtuviin tukitarpeisiin muun muassa perustamalla asiaa käsittelevä osasto naapuruuspolitiikan ja laajentumisneuvottelujen pääosastoon ja huolehtimalla siitä, että EU:n Chişinăussa sijaitsevalla edustustolla on riittävät valmiudet; kehottaa sisällyttämään Moldovan EU:n liittymistä valmistelevien rahoitusvälineiden edunsaajaksi mahdollisimman pian ja viimeistään EU:n seuraavan monivuotisen rahoitusyökin alussa; ilmaisee tukensa käyttämättömien talousarviovarausten siirtämiselle naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa -ohjelmista Moldovan hyväksi;
11. kehottaa komissiota palkitsemaan kestävästä edistymisestä ottamalla Moldovan ja muut ehdokasmaat laajemmin mukaan asiaankuuluviin EU:n politiikkoihin ja aloitteisiin, jotta kansalaiset voivat hyötyä EU:hun liittymisen eduista koko prosessin ajan eikä vasta sen päätyttyä;
12. kehottaa komissiota laajentamaan Moldovan mahdollisuuksia osallistua EU:n toimielinten työhön ja tarkkailla sitä sekä tehostamaan jäsenneilyä poliittista vuoropuhelua, myös Eurooppa-neuvoston kokousten yhteydessä;
13. kiittää Moldovaa siitä, että se on edelleen ottanut vastaan suuren määrän ukrainalaispakolaisia; kehottaa komissiota jatkamaan humanitaarisen avun antamista Moldovassa haavoittuvassa asemassa olevien ukrainalaispakolaisten ja heidän vastaanottaneiden perheiden tukemiseksi sekä mukauttamaan tukea pakolaisten pakkomuuton pitkäkestoisuuteen nähden;
14. osoittaa solidaarisuuttaan Moldovalle ja toteaa jälleen tukevansa vankkumattomasti Moldovan tasavallan suvereniteettia; tuomitsee siksi Venäjän federaation ja sen liittolaisten hybridihyökkäyksen, jolla pyritään horjuttamaan Moldovan vakautta ja

suistamaan se pois sen demokraattiselta polulta loukkaamalla maan ilmatilaa, kyberhyökkäyksillä, disinformaatiokampanjoilla, käyttämällä energiaa aseena tai järjestämällä mielenosoituksia;

15. kehottaa komissiota jatkamaan Moldovan hallituksen tukemista muun muassa vahvistamalla Moldovan oikeudellisia ja taloudellisia valmiuksia sekä tilintarkastusvalmiuksia, jotta se voi paremmin vastata Gazpromin tyrmistyttyihin vaatimuksiin 800 miljoonan euron saatavista, jotka ovat jyrkässä ristiriidassa Moldovan omiin tarpeisiin nähden; kehottaa lisäksi komissiota auttamaan Moldovan hallitusta monipuolistamaan kaasutoimituksia lyhyellä aikavälillä ja korvaamaan fossiiliset polttoaineet uusiutuvan energian lähteillä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä;
16. korostaa, että Moldova torjuu päivittäin Venäjän hybridihyökkäyksiä, joiden tarkoituksena on horjuttaa maan vakautta; toteaa, että Moldovan hallitus jatkaa uudistusohjelmaansa ja että samanaikaisesti Venäjä pyrkii heikentämään sitä turvautumalla energialla kiristämiseen, separatismien tukemiseen, hallituksen vastaisten laajamittaisten mielenosoitusten järjestämiseen, kyberhyökkäyksiin ja disinformaatiokampanjoihin;
17. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita auttamaan Moldovaa parantamaan kykyään selviytyä mahdollisista Venäjän hybridi-iskuista puolustuksen, kyberturvallisuuden ja strategisen viestinnän aloilla; pitää tässä yhteydessä myönteisinä Euroopan rauhanrahastosta Moldovan tasavallan asevoimien tukemiseksi rahoitettavia avustustoimenpiteitä; kehottaa toistamiseen komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan lisätoimia ulkomaisen sekaantumisen ja disinformaation torjumiseksi ja tukemaan Moldovaa tässä;
18. pitää myönteisenä Moldovassa toteutettavaa EU:n kumppanuusoperaatiota, jossa annetaan strategista neuvontaa maan turvallisuusalan häiriönsietokyvyn parantamiseksi kriisinhallinnan ja hybridiuhkien alalla sekä ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjumiseksi; kehottaa jatkamaan Moldovan tasavallan ja Ukrainan rajalla toteutettavan EU:n rajavalvonnan avustusoperaation toimeksiantoa, joka päättyy marraskuussa 2023;
19. kehottaa komissiota ja kansainvälisiä rahalaitoksia investoimaan Moldovan maantie-, rautatie- ja satamainfrastruktuuriin, mikä voisi edistää Ukrainan pyrkimyksiä murtaa Venäjän merisaarto ja luoda vahvemmat yhteydet muuhun Eurooppaan ja auttaisi Ukrainaa torjumaan Venäjän hyökkäyssotaa ja rakentamaan maata uudelleen;
20. varoittaa, että pitkittyneet konfliktit ovat aina vaarassa leimahtaa uudelleen, kuten Etelä-Kaukasiassa on tapahtunut; kehottaa asiaan liittyviä toimijoita välttämään Transnistrian tilanteen vakauden horjuttamista ja estämään Venäjän hyökkäyssodan leviäminen Moldovan alueelle; kehottaa Venäjän federaatiota vetämään kokonaan ja ehdoitta sotilasjoukkonsa ja aseensa Transnistrian alueelta Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön vuoden 1999 Istanbulin huippukokouksessaan tekemien päätösten mukaisesti ja kunnioittaen Moldovan tasavallan suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta;
21. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan

korkealle edustajalle, Euroopan ulkosuhdehallinnolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Moldovan tasavallan presidentille, hallitukselle ja parlamentille.